

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคธรรมสยาม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ว่า เนื่องจากพรรคธรรมสยาม ในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคธรรมสยาม ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับพรรคธรรมสยาม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) ข้อ ๖๗ แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีต้องตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคธรรมสยามตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นายเกริกชัย เจริญรัชต์ภาคย์ หัวหน้าพรรคธรรมสยาม ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ว่า พรรคธรรมสยามมีเจตนายุบพรรคโดยสุจริต เนื่องจากได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันนี้มีพรรคการเมือง พรรคเล็กพรรคน้อยเป็นจำนวนมาก ถึงแม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะให้สิทธิเสรีภาพในการตั้งพรรคการเมือง อย่างเต็มที่ก็ตาม แต่การมีพรรคการเมืองเป็นจำนวนมากแต่ขาดคุณภาพในการสร้างสรรค์งานทางการเมืองนั้น ไม่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการเมืองไทย พรรคธรรมสยามโดยความเห็นของสมาชิกพรรคในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เห็นว่าการทำกิจกรรมทางการเมืองให้มีคุณภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องทำในรูปของพรรคการเมืองก็ได้ และยังอาจจะทำได้คล่องตัวกว่า รวมทั้งมติของที่ประชุมพรรคยังมีความเห็นว่าควรเสริมสร้างแนวคิดที่ดีในทางการเมืองได้โดยไม่ต้องอาศัยรูปแบบพรรคการเมือง ขอให้มียุบพรรคธรรมสยามได้

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนพรรคการเมือง ประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคการเมืองนั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคการเมือง สยามมิตติโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคให้ยุบพรรค ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมือง สยามมิตติ โดยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และหัวหน้าพรรคการเมืองได้ชี้แจงว่า พรรคการเมือง สยามมิตติมีเจตนาขอยุบพรรคโดยสุจริต เพราะเห็นว่าการทำกิจกรรมทางการเมืองให้มีคุณภาพไม่จำเป็นต้องทำในรูปของพรรคการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมือง สยามมิตติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุดังกล่าวจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง สยามมิตติ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ